

УДК 613.2—053.2

Ю. М. Нечитайло
Л. В. Мельничук
С. Є. Фокіна

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ПРО КАФЕДРУ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

Буковинська державна медична
академія, м. Чернівці

Ключові слова: діти, пропедевтична педіатрія, історія, фізичний розвиток, психомоторний розвиток, антропометрія.

Резюме. У роботі викладені основні аспекти діяльності та наукові досягнення кафедри пропедевтики дитячих хвороб Буковинської державної медичної академії, дана характеристика викладацькому складу кафедри.

Серед перших клінічних кафедр, створених у 1946 році у стінах Чернівецького державного медичного інституту була і кафедра педіатрії очолювана професором О. М. Федоровичем. Кафедра функціонувала на базі дитячої лікарні по вулиці Буковинській до 1987 року і мала багато значущих справ та чудових професорів-педіатрів. Відновлення клінічної бази нашої академії у цій лікарні відбулося у 1995 році, у зв'язку з переходом на нову навчальну програму, яка передбачала розширене вивчення студентами педіатричних предметів впродовж 5 років та збільшення кількості педіатричних кафедр.

Першою такою кафедрою стала кафедра пропедевтики дитячих хвороб (до 2000 р. – кафедра дитячих хвороб № 2). Вона почала функціонувати згідно наказу ректора з 25 січня 1995 року на базі Чернівецької міської дитячої лікарні № 1 та Чернівецького обласного дитячого радіо-екологічного диспансеру. Спочатку штат кафедри налічував 8 штатних співробітників: завідувача кафедрою доцента Ю. М. Нечитайла, старшого викладача, к. мед. н. І.Є. Лоскутову, асистентів к. мед. н. Р.І. Каланчу, к. мед. н. Т.В. Сорокман, В.В. Тимощука, О.В. Макарову, Л.В. Мельничук, Н.О. Попелюк.

У перші роки становлення на кафедрі проводилося викладання пропедевтики дитячих хвороб з доглядом за здоровими та хворими дітьми, дитячих хвороб для студентів 6 курсу медичних факультетів та 3–4 курсів факультету медичних сестер, велася підготовка лікарів-інтернів. У зв'язку з реорганізацією у 2000 році відбулися зміни у штатному складі та у викладанні предметів, пройшло перейменування кафедри. Після захисту докторської дисертації на тему „Моніторинг стану здоров'я дітей, які постійно проживають у зоні тривалої дії малих доз радіації внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС» доцент Т. В. Сорокман очолила новоутворену кафедру факультетської педіатрії та

медичної генетики, отримала звання професора. Викладання догляду за дітьми було переведено на кафедру догляду за хворими та вищої сестринської освіти, куди перейшли асистенти О. В. Макарова та В. В. Тимошук. У наступні роки кафедра поповнилася новими викладачами доцентами І. Д. Шкробанцем, С.Є. Фокіною, асистентами к. мед. н. Н.І. Ковтюк та к. мед. н. В. С. Хільчевською.

Наукова робота кафедри пов'язана з педіатрією розвитку. Глибоко, на сучасній методологічній основі вивчаються наступні розділи: фізичний, психомоторний, репродуктивний та біологічний розвиток дітей, особливості формування кісткової та серцево-судинної систем у дітей. Розроблена методологія скринінгової оцінки різних напрямків розвитку дітей та формується нормативна база соматометричних та психометричних показників для дітей різного віку.

За час свого функціонування на кафедрі підготовлено та захищено 2 докторських (Ю. М. Нечитайло, Т. В. Сорокман), 4 кандидатські дисертації (Н.І. Ковтюк, Л. В. Мельничук, С.Є. Фокіна, В. С. Хільчевська) та 5 магістерських науково-кваліфікаційних робіт. Виконується ще чотири кандидатських дисертації. Науково-дослідна робота кафедри — «Розробка методології комплексної оцінки різних аспектів розвитку дітей». Опубліковано більше 550 наукових робіт, 2 методичних рекомендацій, 8 інформаційних листків, отримано 7 патентів на винаходи, 25 свідоцтв на рацпропозиції, випущено 1 компакт-диск «Гельмінтози у дітей». Видано 10 навчальних посібників та 4 монографії, зокрема: «Невідкладна долікарська допомога дітям», «Органи дихання у дітей», «Серцево-судинна система у дітей», «Травна система у дітей», «Нутриціологія дитячого віку», «Робочі класифікації дитячих хвороб», «Видільна система у дітей», «Ріст і розвиток дитини», «Нервова система у дітей», «По-

крови тіла та опорно-руховий апарат у дітей», «Гельмінтози у дітей». У практику охорони здоров'я впроваджено 6 власних нових методів діагностики та лікування дітей. Проведено дві Міжнародних науково-практичних конференцій у 2000 та 2002 рр. присвячені питанням розвитку здорових дітей, харчування та вигодовування немовлят, впливу екологічних факторів на показники здоров'я та розвитку дітей.

Кафедра має дружні зв'язки з науковцями інших країн. Стажування з екологічних проблем у м. Празі впродовж 1997-2001 р. р. пройшли професор Ю. М. Нечитайло, асистенти Н.І. Ковтюк, В. С. Хільчевська, доцент С.Є. Фокіна. Співробітники кафедри беруть активну участь у роботі міжнародних конференцій (Польща, Великобританія, Чехія, США), з'їздах та конференціях педіатрів України.

З моменту заснування кафедру очолює Ю. М. Нечитайло. Він у 1972 р. закінчив з відзнакою Чернівецький медичний інститут, а в 1979 р. — клінічну ординатуру в м. Одесі. До 1979 року працював практичним лікарем, з 1979 р. — асистентом кафедри інфекційних хвороб Чернівецького медичного інституту, з 1980 р. — асистентом та доцентом кафедри дитячих хвороб цього ж інституту. Упродовж 1983-1986 рр. був у зарубіжному відрядженні — працював дитячим лікарем-інфекціоністом в госпіталі м. Біскра (Алжир). Проходив стажування в університеті штату Нью-Йорк м. Олбані (США), Карловому університеті м. Прага (Чехія), Оксфордському університеті (Великобританія).

У 1989 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Застосування внутрішньолегеневого електрофорезу в комплексному лікуванні гострих вірусно-бактеріальних пневмоній у дітей», а у 1999 р. — докторську дисертацію на тему: «Здоров'я дітей шкільного віку Буковини, нові підходи до його оцінки та профілактики захворювань». У 2001 році присвоєно вчене звання професора. З 2003 року проректор з міжнародних зв'язків Буковинської державної медичної академії.

Наукові дослідження присвячені проблемі педіатрії розвитку. Автор більше ніж 230 наукових праць (в тому числі 40 в англомовних і франкомовних виданнях), серед них 10 монографій і навчальних посібників. Керівник 8 кандидатських дисертаційних робіт та 5 магістерських.

Старший викладач кафедри І.Є. Лоскутова — кандидат медичних наук. Загальний медичний стаж роботи — 43 роки. Загальна кількість друкованих робіт — 63. Закінчила в 1961 році

Львівський медичний інститут за спеціальністю „лікар — педіатр». Впродовж 10 років працювала на Волині. З 1979 року працює в БДМА. За час роботи виконала кандидатську дисертацію на тему „Ефективність применення ацидофильных и пропионово-ацидофильных смесей «Малютка» и «Малыш» в комплексном лечении врожденной гипотрофии». Працювала з 1975 по 1979 рік завідуючою відділенням пологового будинку № 2 в м. Чернівці. Надалі працювала асистентом у відділенні патології новонароджених. Брала участь у Міжнародних конференціях по неонатології у м. Львів на протязі 5 років. На кафедрі відповідала за методичну роботу 3 курсу на посаді старшого викладача кафедри. Брала активну участь у художній самодіяльності академії. Нагороджена медаллю „Ветеран праці». Веде наставницьку роботу з молодими викладачами.

Доцент кафедри Л. В. Мельничук — кандидат медичних наук. Загальний медичний стаж роботи 18 років. Загальна кількість друкованих робіт — 48. Закінчила педіатричний факультет Чернівецького медичного інституту в 1986 році. До 1991 року працювала дільничним педіатром Чемеровецької ЦРЛ. З вересня 1991 по 1993 рік навчалася у клінічній ординатурі на кафедрі дитячих хвороб Чернівецького медичного інституту. З 1993 року — асистент кафедри пропедевтики дитячих хвороб. У 2002 році захистила дисертаційну роботу на тему: „Комплексна оцінка мікробіоценозу кишечника у дітей Буковини у зв'язку з мікросоціальними, екологічними та медичними факторами». Лікувальна робота: з 1998 року працює головним педіатром міського управління охорони здоров'я. Куратор нефрологічного відділення МДКЛ № 1.

С.Є. Фокіна — доцент кафедри, лікар-педіатр. Загальний медичний стаж 6 років. Загальна кількість друкованих робіт — 56. У 1998 році закінчила Буковинську державну медичну академію, у 1999 році — магістратуру кафедри дитячих хвороб № 2 та інтернатуру з педіатрії. З 1999 року почала навчання в аспірантурі кафедри. Займається вивченням ступеня біологічної зрілості дітей, ультразвуковою діагностикою, пройшла стажування з УЗД опорно-рухового апарату у дітей (1999 рік). У 2002 році захистила дисертаційну роботу на тему: „Комплексна оцінка ступеня біологічної зрілості дітей грудного та раннього віку (клініко-ультрасонографічне дослідження)».

Доцент кафедри І. Д. Шкробанець — кандидат медичних наук. Загальний медичний стаж роботи 20 років. Загальна кількість друкованих

робіт більше 50. У 1998 році захистив дисертаційну роботу на тему „Стан фотозалежних механізмів регуляції системи репродукції при зруйнуванні латеральних ядер перегородки мозку». З 1999 року — асистент кафедри пропедевтики дитячих хвороб, з 2001 доцент кафедри.

Н. О. Попелюк — асистент кафедри, лікар-педіатр. Загальний медичний стаж роботи 23 роки. Загальна кількість друкованих робіт — 32. Закінчила педіатричний факультет Чернівецького медичного інституту у 1981 році. З 1981 по 1986 рік працювала лікарем-педіатром у Закарпатті. З 1986 по 1988 рік навчалася у клінічній ординатурі ЦІУЛ в м. Харків на кафедрі педіатрії на базі республіканського гастроентерологічного центру. Працювала лікарем-неврологом і рефлексотерапевтом у будинку дитини у м. Чернівці. Потім — завідувала відділенням кишкових інфекцій в ОДКЛ № 1 до 1995 року. Лікувальна робота: клінічний куратор неврологічного відділення МДКЛ № 1. Тема кандидатської дисертації: „Комплексне лікування захворювань гастродуоденальної зони із застосуванням внутрішньопорожнинного електрофорезу в дітей».

В. С. Хільчевська — асистент кафедри, кандидат медичних наук, лікар-педіатр. Загальний медичний стаж роботи 8 років. Загальна кількість друкованих робіт — 23. Отримала вищу медичну освіту у Чернівецькому державному медичному інституті, який закінчив у 1996 році з відзнакою. Протягом 1996-1999 років пройшла клінічну практику за спеціальністю «педіатрія» та навчання в аспірантурі на кафедрі дитячих хвороб № 2. Тема кандидатської дисертації: „Багатофакторний аналіз показників здоров'я та формування особистості в дітей шкільного віку».

Н. І. Ковтюк — асистент кафедри, кандидат медичних наук. Загальний медичний стаж роботи 9 років. Загальна кількість друкованих робіт — 36. Закінчила Чернівецький медичний інститут у 1995 році. З 1995 по 1997 роки навчалася в магістратурі на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб. Лікувальна робота: з 1996 року працює в неврологічному відділенні для дітей старшого віку у Міській дитячій клінічній лікарні № 1. Тема кандидатської дисертації: „Комплексна оцінка розвитку дівчаток шкільного віку Чернівецького регіону».

В. В. Безрук — асистент кафедри, лікар-педіатр. Загальний медичний стаж роботи 5 років. Загальна кількість друкованих робіт — 29. Закінчив Буковинську державну медичну академію у 1998 році. З 1999 по 2001 рік навчався в клінічній ординатурі при кафедрі. Працює над фрагментом планової науково-дослідної роботи кафедри: фізичний розвиток дітей, народжених від матерів з анемією під час вагітності. З 2001 року — асистент кафедри. Тема кандидатської дисертації: „Розвиток дітей раннього віку, народжених матерями із залізодефіцитною анемією під час вагітності та корекція станів цих дітей.» Лікувальна робота — працює у педіатричному відділенні МДКЛ № 1.

М. М. Стринадко — аспірант кафедри, магістр медицини, лікар-педіатр. Загальний медичний стаж роботи 3 роки. Загальна кількість друкованих робіт — 23. У 2001 році закінчила Буковинську державну медичну академію, у 2002 році — магістратуру кафедри пропедевтики дитячих хвороб та інтернатуру з педіатрії. З 2002 року почала навчання в аспірантурі кафедри. Тема магістерської роботи: «Нормативні показники серцево-судинної системи у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку». Тема кандидатської дисертації: «Особливості морфофункціонального стану серцево-судинної системи дітей дошкільного віку та скринінгові методи його оцінки».

Таким чином, кафедра має значний науковий та практичний доробок, базований на сучасних досягненнях та поглядах. Перспективи їх подальшого розвитку тісно пов'язані із розвитком поновленого педіатричного факультету та включенням академії у європейську систему навчання та наукових досліджень.

HISTORICAL REFERENCE ABOUT DEPARTMENT OF PROPEDEUTIC PAEDIATRICS

Y. M. Nechytailo, L. V. Melnychuk, S. E. Fokina

Abstract. In the article the basic aspects of the activity and scientific achievements of the department of propedeutic pediatrics of Bukovinian state medical academy are laid out, the description of the teaching staff of the department are given.

Key words: children, propedeutic pediatrics, history, physical development, psychological development, anthropometry.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. — 2004. — Vol. 3, № 4. — P. 128–130.

Надійшла до редакції 22.11.2004